

der kan bringe Præsterne til at staae i et nær- mere Forhold til Staten end det, hvori de allerede nu staae til den.

Varfod: Saa ganske ene staaer den ærede sibste Taler ikke med sin Opfattelse af dette Spørgsmaal; jeg kunde paa det Nærmeste være villig til at slutte mig til ham. Naar jeg dog ikke gjør det, er det af Hensyn til Grundlovsbestemmelsen, en Bestemmelse, som jeg anseer for høist uheldig, nemlig at Folkekirken som saadan skal understøttes af Staten. Jeg bestreb, jeg bekæmpede denne Bestemmelse, inden den kom ind i Grundloven; men nu, da den staaer der, troer jeg, at der ikke er andet for, end at vi maae rette os efter den. Forøvrigt er jeg naturligviis fuldstændig enig med den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Bærtelsen) i, at det var det Heldigste, hvis Staten enten understøttede alle Troeskamfund eller ogsaa flet intet, og jeg skulde foretrække det Sidste. Efter at være kommen med denne Indledning, kan jeg ikke Andet end udtale min Glæde over de to Foredrag, vi have hørt af den ærede Forslagsstiller, med hvem jeg i alt Væsentligt maa erklære mig omtrent fuldstændigt enig, naar jeg undertager hans Opfattelse af § 11, som jeg isøvrigt ikke her skal indlade mig paa. For mig er det en given Sag, at det er en Misbrug af Ordet „Eiendom“, naar man vil sige, at Kirken eier enten sine Tjender eller Præstegaarde og deres Zorder eller nogetsomhelst Andet. Jeg veed fuldtvel, ligesom den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein), at denne min Anskuelse, som jeg dog vistnok deler med den største Deel af Folkethingets Medlemmer, hidtil er bleven stærkt bekæmpet fra flere Sider og fremdeles vil blive det; men det gjør Intet, derfor skulle vi dog hde Sandheden Vren, og dem, som paa staae, at Kirken har og kan have og bør have en saadan Eiendom, som Staten skal lade være at røre ved, dem svare vi kun, om de da ikke mindes, at der er sagt, og hvem der sagde: „mit

Rige er ikke af denne Verden“? Naar der til Kirken, til Lønning af dens Embedsmænd er blevet henlagt Godser og flere Indtægter, Tjender osv., saa er dette naturligviis skeet, fordi Statsmagten sølte — forinden det blev udtalt i Grundloven —, at den havde en vis Forpligtelse til at understøtte en Kirke, som den ikke kunde og vilde undvære, og som den frygtede for, at Statsborgerne savnede tilstrækkelig Interesse for, til at de selv skulde støtte den; men det er ikke saaledes givet til Kirken, det er ikke i den Forstand taget fra Staten, at Staten jo endnu har fuld Eiendomsret og fuld Raadighed derover og, hvilket Dieblig den vil, kan ophæve Tjenderne og tage Præstegaardsjordene osv., naar den blot opfylder Grundlovens Bydende om at understøtte Folkekirken som saadan. Det var denne min Anskuelse, som jeg ønskede at udtale. Forøvrigt er jeg fuldstændig enig med den ærede Forslagsstiller i, at det ikke er ønskeligt, at alle Begyndelsesgager ere aldeles lige store. Han meente, at der var en vis Klasse af Embedsmænd, der kunde begynde med en mindre Lønning, og en anden Klasse, der kunde begynde med en større, og han nævnte to Tal, 42, og 119. Om disse Tal ere passende eller ikke, skal jeg ikke indlade mig paa, og han selv holder vistnok heller ikke paa dem; jeg troer, at det kunde være ønskeligt at forstørre begge Tallene og navnlig det mindste en Deel. Men naar den ærede Taler, ikke nærmest som sin egen Anskuelse, men som Noget, der, saaledes opfattede jeg ham idetmindste, var fremført af Andre, for at støtte den Paa stand, at Begyndelsesgagerne burde være aldeles lige for alle Embeder —, fremhævede, at man derved vilde undgaae for det Første den idelige Flytning fra eet Embede til et andet, og for det andet, at de store Embeder altid havde gamle Præster, istedetfor at de netop kunde trænge til unge Præster og unge Præster, og at det er ønskeligere, at de ældre Mænd træk sig tilbage til de mindre Embeder, hvor deres Præster bedre kunde staae til, saa skal jeg dertil bemærke, at jeg naturligviis er